

25. 08. 2020

Nro VN/14924/2020

14. 8. 2020

Suomen amerikkalaisperäisten työkoirarotujen harrastajayhdistys ry.
SATHY ry.
Arolantie 48
03400 VIHTI
info@sathy.fi
p. (09) 2247 317

**Maa- ja metsätalousministeriö
(Kirjaamo)
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO**

ASIA LAUSUNTO VN/14924/2020
”KOIRIEN TUNNISTAMINEN JA REKISTERÖINTI”

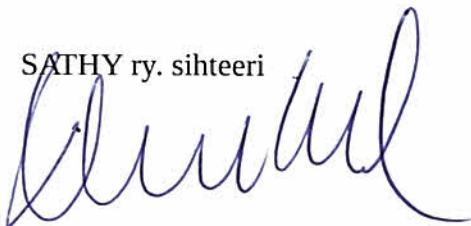
Yhdistyksemme SATHY ry. sai lausuntopyynnön asetusluonnoksesta VN/14924/2020, joka koskee koirien tunnistamista ja rekisteröintiä.

Pyysimme mielipiteitä yhdistyksemme jäseniltä, myös muutaman muun koirayhdistysten (mm. ETFTA, SPYRY) jäseniltä ja koiraharrastajilta.

Mielipiteet ja kommentit oli mahdollista antaa nimettömänä tai nimellä. Palaute, 103 kpl, koostettiin ja asian kannalta merkittävimmät ovat ohessa koosteena, joka kuvastaa koiranomistajien ja -harrastajien yleistä mielipidettä.

Toivottavasti näistä on paljon hyötyä.

SATHY ry. sihteeri

Paul Dunkel

ASETUSLUONNOKSESSA HAVAITUT ONGELMAT

Merkittävimmäksi ongelmaksi tai virheeksi asetusluonnoksen lukeneet kokivat:

- kyllä, asetuksella aikaansaadaan paljon koirien rekisteröintejä, viranomaistyötä, rekisteritietoja ym mutta asetuksesta sellaisenaan ei ole etua, tai etu on olematon tai siitä on jopa haittaa (kts. sivu 4)
- ehdotetussa muodossa se ei mitenkään estä ”pentutehtailua”, laitonta tuontia eikä edistä kadonneiden koirien palautumista oikeille omistajilleen.

”Kansallinen koirien sirutus- ja rekisteröintipakko olisi massiivinen ja kallis ratkaisu ongelmaan, jota ei ole.”

— R.N.

Tarkemmin eriteltyinä asetusluonnoksen ongelmiksi arveltiin muodostuvan:

- rekisteröintimenetelmät, asetusluonnoksen 6 § ym.
- rekisteröintitapahtuman kulku, virhemahdollisuudet
- rekisteriylläpidon toiminta jos se on a) viranomaisella, tai b) muulla taholla (molemmat koettiin ongelmalliseksi).

Pääsääntöisesti suomalaiset tuottavat yksittäisiä pentueita ml. rotukoirien kasvattajat. Huomattava vähemmistö koirankasvattajista tuottaa useamman kuin yhden pentueen. Vuosi vuodelta, yhä suurempi osa jalostettavista rotukoirista, Suomessa ja maailmalla, on FCI¹ -ulkopuolisia koirarotuja. Tämä tarkoittaa sitä, että huolimatta siitä jos Suomessa olisi kansallinen koirarekisteri niin kasvattaja rekisteröisi koiransa myös yhdessä tai useammassa ulkomaisessa rekisterissä.

Yleinen mielipide asetusehdotuksesta oli, että:

”Jos asetus toteutetaan ehdotetun kaltaisena niin se ei tuota ensimmäisessä kappaleessa kuvailta haluttua tulosta.”

Katso tarkempi selostus sivulta 5.

---

1 Belgialainen yhdistys, Fédération Cynologique Internationale. Esimerkiksi Suomen kennelliito ry. on FCI-jäsen.

Ehdotetun asetuksen VN/14924/2020 ongelmiksi nähtiin:

- **jos koiraa ei siruteta tai rekisteröidä?** Ehdotetun rekisterimallin mukaan koiran kasvattaja ja omistaja ei hyödy rekisteröinnistä. Ehdotetun kaltaisena rekisteröinnistä on korkeintaan lisäkuluja ja vaivaa, jonka seurauksena on oletettavaa, että osa koirista jää rekisterin ulkopuolelle.

Onko tästä sanktioita? Kuka valvoo? Estääkö tämä rekisteröimättömän koiran käyttämisen eläinlääkärillä?

- mikrosiruun perustuva koiran tunnistaminen **ei estä vilpillistä toimintaa** (varkaus, laiton maahantuonti, kuvailtu pentutehtailu tms, kts. sivu 6).

- koirarekisteri **ei estä vilpillistä toimintaa** (varkaus, pentutehtailu, laiton maahantuonti tms kts. sivu 6).

- jos koiraa ei aikanaan poisteta rekisteristä?

Koiran poistaminen rekisteristä ei välttämättä ole keskeinen asia koiran omistajalle koiran kuoleman jälkeen. On hyvin oletettavaa, että käy samalla tavalla kuin autorekisterissä, että kumulatiivisesti rekisteriin lisääntyy olemattomia koiria. Siitä huolimatta, että autot viedään purkaamoihin ja romuttamoihin - näin ei tule tapahtumaan koirien kanssa. Kts. kohta ”Tilastoja ja mittasuhteita”, sivu 4.

- jos koira saapuu ulkomailta tilapäisesti mutta jääkin Suomeen pysyvästi (tässä tarkoitettiin tilannetta, että oleskelu muuttuu pysyväksi jälkikäteen).

- **mikrosiru ei ole varmatoiminen**, lisäksi ehdotetun kaltaisessa rekisterissä on suuri virhemahdollisuus. Katso sivu 7.

- **valvonta**. Jotta rekisteri toimisi edes välttävästi niin se vaatisi valvontaa. Valvonnan perustelu on vaikeaa, ottaen huomioon miten vähäiset edut edes täysin toimivasta, ehdotetun kaltaisesta rekisteristä olisi (kts. sivu 4, tilastot eduista, alla).

- varsinainen kysymys koirarekisterin suhteen kuuluu, miksi?

Parhaimmillaankin ehdotetun kaltainen rekisteri on monimutkainen, lisää byrokratiaa ja velvotteita, ei mitenkään ratkaise niitä (hyvin marginaalisia) ongelmia, joita varten sen on ajateltu toimivan. Rekisteröinti on pakollista niin syntykö pelote, joka estää rekisteröimättömän koiran käyttämisen eläinlääkärillä?

TILASTOJA JA MITTASUHTEITA

Suomessa on eri arvioiden mukaan noin 600 000 - 800 000 koiraa. Suomessa syntyy (ja kuolee) vuosittain noin 60 000 - 115 000 koiraa². Määrä on pysynyt melko samana vuosikymmeniä.

Tästä seuraa 120 000 - 230 000 rekisteröintitapahtumaa vuodessa, jonka lisäksi tulee niiden koirien rekisteröinnit, jotka vaihtavat omistajaa.

Pelkästään jos tästä määrästä jäisi 3 % rekisteröimättä tai tapahtuisi virheellisesti syntyisi joka vuosi noin 3 500 koiran haamurekisteri. Siis monisata- tai monituhatkertaisesti se määrä, joka arvioidaan olevan salakuljetettujen tai omistajaa vailla olevien koirien määrä.

Todellisuudessa määrä voi olla huomattavasti suurempi.

Tällä hetkellä suomalaisista rotukoirista vain noin 60 % on esimerkiksi Suomen kennelliitto ry., FCI ja muissa näyttelykoirayhdistysten rekistereissä tai toiminnassa mukana. Koira-, koirarotu- ja yhdistystoiminnan kirjo on kasvanut ja siitä syystä SATHY ry. kaltaisten yhdistysten merkitys koiraharrastajien joukossa on kasvanut.

MAHDOLLINEN LISÄKUSTANNUS KOIRANOMISTAJALLE

Tällä hetkellä eläinten mikrosirut maksavat koti- tai ulkomailta tilattuna n. 1,00 – 2,50 €/kpl sis. ALV. On oletettavaa, että jos ehdotuksen 4 § mukaan Ruokavirasto hyväksyisi sirut valmistajan tai maahantuojan hakemuksesta ja/tai erillistä rekisteriä pitäisi virasto tai jokin ”ulkopuolinen taho” yms. hinta ei voi muuttua edullisemmaksi. Vaarana on, että sirujen maahantuonti monopolisoituu ja monimutkaistuu.

Vaikka Suomessa olisi pakollinen koirarekisteri ja rekisteröimispakko niin sen lisäksi monen koirarodun kasvattaja ja omistaja joutuu rekisteröimään koiransa eri rekistereissä.

Esimerkiksi Suomen kennelliitto ry. velottaa 70,00 €/koira³ (ALV 0) koiran rekisteröimisestä heidän rekisteriin. Ulkomaiset koirarekisterit, UKC, AKC, TKC, ADBA ym. ovat edullisempia mutta samaa suuruusluokkaa.

On hyvin mahdollista, että houkutus jättää koira ilmoittamatta kotimaiseen koirarekisteriin on suuri. Voisi olettaa, että näin koiran jättää rekisteröimättä erityisesti juuri ”pentutehtailijat” tai ”laittomat maahantuojat”, jotka eivät nytkään rekisteröi koiria.

2 Jos koiran mediaanieliniäksi arvioidaan 6 - 8 vuotta.

3 <https://www.kennelliitto.fi/tietoa-meista/hinnasto>

SUOMALAISET KOIRAT VAILLA OMISTAJAA

Asetusehdotuksen VN/14924/2020 väittäjä:

”Karanneen tai muuten omille teilleen lähteneen lemmikin löytyminen onkin paljon todennäköisempää, jos eläin on tunnistusmerkitty ja rekisteröity. Koirien pakollisen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin voidaan lisäksi olettaa auttavan vaarallisten koirayksilöiden jäljittämisessä.”

Suomessa on hyvin vähän, jos ollenkaan karanneita koiria, joiden omistaja on jäänyt tuntemattomaksi. Suomessa on arviolta 600 000 koiraa ja vuosittain löydettyjä karanneita koiria, jonka omistajaa ei ole löytynyt on keskimäärin valtakunnallisesti 0 - 10 kpl, siis 0,000 - 0,0017 % koko Suomen koirakannasta.

Suomessa kodittomat koirat ovat hyvin marginaalinen ilmiö.

Suomessa muutenkin vähän (absoluuttisesti ja suhteellisesti väestöön nähden) koiria verrattuna muihin maihin verrattaessa.

Vertailun vuoksi koiramäärät eri maissa⁴:

Yhdysvalloissa arviolta n. 94,2 miljoonaa koiraa ja n. 325,7 miljoonaa asukasta.
Eli 1 koira per 3 asukasta.

Iso-Britannia, n. 9 miljoonaa koiraa ja ihmisiä 65,6 miljoonaa.
Koiria on 1 per 7 ihmistä.

Ranskassa on n. 8,1 miljoonaa koiraa ja n. 64,9 miljoonaa ihmistä,
siis 1 koira per 8 asukasta.

Suomessa arviolta n. 600 000 koiraa ja n. 5,5 miljoonaa asukasta.
Eli 1 koira per 11 asukasta.

---

4 Lähde ”Koirien määrä Suomessa”, 24.04.2018, <https://sathy.fi/news.php>

PENTUTEHTAILU SUOMESSA

VN/14924/2020 asetusehdotuksen väittämä:

”koirien laitonta tuontia ja pentutehtailua esiintyy meilläkin. Selvityksen mukaan pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti saattaisi osaltaan edistää eläinten vastuullista kasvatus- ja myyntitoimintaa.”

Tämän väittämän todenperäisyyttä ei pysty tarkistamaan tai vahvistamaan.

”Pentutehtailu” tapaukset, jotka ovat tulleet julkisuuteen ovat yksittäisiä tapauksia, jotka ovat olleet tietojen mukaan satunnaisia ilman minkäänlaista järjestelmällisyyttä.

Tiedossa on joitakin systemaattisia koirien maahantuontia ja välitystä ulkomailta (Baltian maat, Espanja), jotka ovat sen kaltaisia, ettei suomalainen koirarekisteri tai rekisteröinti- ja sirutuspakko muuttaisi asiaa.

Suomessa ns. ”pentutehtailu” saattaa olla lehtien otsikoista tuttu mutta ilmiönä harvinainen ja käytännössä olematon.

Samoin väitetty ”laiton tuonti” on myös vähäistä ja tapahtuu pääsääntöisesti ulkomaisten toimijoiden taholta tai kyse on kotimaisen toimijan yhteistyöstä ulkomaisen toimijan kanssa (jopa rabies-rokotteiden merkintätarroja väärennetään).

Esitetyn kaltainen koirarekisteri ja mikrosirupakko jäisi luultavasti noudattamatta ”pentutehtailijoilta” tai ”laitonta maahantuontia” harrastavilta.

Rekisterin rasite kohdistuisi pääsääntöisesti muihin koiraharrastajiin ilman haluttua tulosta.

ONGELMALLISET MIKROSIRUT

Jos Suomeen tulee ehdotuksen kaltainen kansallinen koirarekisteri olisi järkevää harkita jokin muu tunnistusmerkintä kuin mikrosiru. Muita tunnistusmerkintätapoja on mm. tatuointi.

Mikrosirujen ongelmia ovat mm.:

- maailmanlaajuisesti **käytössä on eri mikrosirustandardeja**, ISO 11784, ISO 11785, ISO 14223, ISO 24631 jne. ja lisäksi muita standardeja. Nämä toimivat eri taajuuksilla ja eri sirujen lukulaitteilla, eivät ole yhteensopivia. Ulkomailla sirutettu eläin ei siis välttämättä ole keskenään yhteensopivia tai luettavissa Suomessa.

- **mikrosirut eivät ole toimintavarmoja** valmistajien mainostuksesta huolimatta. Teknisen toimimattomuuden lisäksi koiraan asetettu mikrosiru voi siirtyä, irrota tai lakata toimimasta monesta eri syystä.

- **mikrosiru on helposti vaihdettavissa**. Päin vastoin kuin vaikkapa yleisesti käytössä oleva/ollut koiran tatuointi niin mikrosirun voi poistaa tai vaihtaa hyvin yksinkertaisella toimenpiteellä. Tämän takia koiran siruttaminen ei mitenkään estä vilpillistä toimintaa.

Mikrosirutunnistukseen perustuvissa rekistereissä ja eläinseurantaketjuissa on valtavasti ongelmia maailmanlaajuisesti.

Esimerkiksi 24.07.2020 - Maaseudun tulevaisuus kirjoittaa:

”Ympäri Eurooppaa tehdyissä teurastamotarkistuksissa paljastui lukuisia hevosenlihaan liittyviä petoksia, uutisoi ruotsalaislehti ATL. Euroopan poliisivirasto Europolin ja paikallisten viranomaisten yhteistyössä tekemät tarkastukset paljastivat, etteivät teurastettujen hevosten hevospassit aina vastanneet oikeaa hevosta. — — —

Tarkastusten seurauksena viranomaiset ovat takavarikoineet 17 tonnia laitonta hevosenlihaa ja useita hevosia Alankomaissa, Belgiassa, Espanjassa, Irlannissa ja Italiassa. Noin 157 000 tarkastetusta hevosesta joka viidennellä oli väärä hevospassi.”

Ehdotuksen VN/14924/2020 kaltainen suomalainen koirarekisteri ja mikrosirutus ei siis mitenkään estäisi nyt vähäistä vilpillistä koiriin liittyvää toimintaa.

EHDOTUS MIKROSIRUTUKSEN LUVANVARAISUUDESTA

Asetusehdotuksen 8 § lukee

”... Ruokaviraston, tai sen valtuuttaman tahon, tulisi ylläpitää luetteloja kaikista koirien mikrosirun asettamiseen pätevistä henkilöistä.”.

Mikrosirut on suunniteltu siten, että niiden asentaminen on hyvin helppoa ja ongelmattonta. Jos mikrosirun asentamisesta tulee luvanvaraista niin se **ei estä** vilpillisessä tarkoituksessa tehtävää mikrosiruttamista mutta **estää** nyt täysin laillisen ja tarpeellisen mikrosirun asentamisen.

On erittäin ongelmallinen suurelle osalle omatoimisia koiranomistajia, -kasvattajia ja -harrastajia.

Voiko tämä ehdotettu taho olla yksityinen taho tai yhdistys? Tämä herättää suurta huolta jos tällainen ulkopuolinen taho olisi esimerkiksi Suomen kennelliitto ry. - kaltainen yhdistys, joka toimii agressiivisesti muita yhdistyksiä kohtaan⁵.

---

5 Lähde: Yliopisto, Riitta Ahon tutkielma <https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/60388/Aho.Riitta.pdf>

EHDOTETUN REKISTERIN TIETO-ONGELMAT

Ehdotuksessa VN/14924/2020 on useita kohtia, jotka sellaisenaan tukevat tällä hetkellä vain esimerkiksi FCI-yhdistyksen⁶ toimintaa.

Esimerkiksi rekisteritiedoissa 5§ mainitaan ”rotu” tai ”sekarotuinen”.

Tunnistustiedoissa ei tulisi käyttää tunnistustietona koirarotua koska koiran rotu ei ole tieteellinen, virallinen tai muutenkaan tarkasti määritelty.

Yleensä koiran rodun määrittelee yhdistys tai muu harrastajaryhmä. Sama koira voi olla eri rotuinen eri yhdistyksissä tai määritelmien mukaan.

Koirarodulla tarkoitetaan koirien ryhmää, joka on valikoivan jalostuksen avulla saatu luonteeltaan ja ulkonäöltään yhtenäiseksi. Tietyn koiratyypin muuttuminen roduksi on täysin vapaasti määriteltävissä.

Suomessa, **eikä pääsääntöisesti muuallakaan**, ei ole olemassa virallisia tai epävirallisia koirarotuja. Koirarotu on määrittelykysymys ja riippuu täysin siitä kuka minkäkin koirarodun määrittelee. Tästä esimerkkinä on olemassa koko joukko koirarotuja, jotka ovat eri nimisiä eri yhdistyksissä, tai ovat rotukoiria tai eivät ole puhdasrotuisia yhdistyksestä tai rekisteristä riippuen.

Koirarodut määrittelee yhdistys, rotuharrastajien joukko, kasvattaja tai jokin muu koiraharrastusaktiivi.

Samalla koiralla voi olla useammat rekisteripaperit, eri yhdistyksistä tai rekistereistä, joissa samalle koiralle on kirjoitettu kuhunkin paperiin eri koirarotu. Koira on siis sama mutta voi olla eri rotuinen riippuen mitä papereita lukee.

On hyvä ymmärtää, että koirarotuja julistetaan koko ajan lisää ja voi olla, että uusi yhdistys alkaa nimittää vanhaa rotua uudella nimellä. Koirarotu on määrittelykysymys.

Lisäksi, tunnistustietona rotu voi korkeintaan olla suuntaa antava koska on olemassa paljon koirarotuja, jotka ovat keskenään hyvin samannäköisiä. On olemassa myös eri koirarotuja, jotka eroavat toisistaan pelkästään vaikkapa turkin värin perusteella, tai jopa pelkästään sen mukaan mistä ovat kotoisin, vaikka muuten ovat aivan samanlaisia koiria.

---

6 Lähde <https://dogsasdogs.wordpress.com/2020/02/27/kennelliitto-ei-ole-kaikkien-koirien-yhdistys>